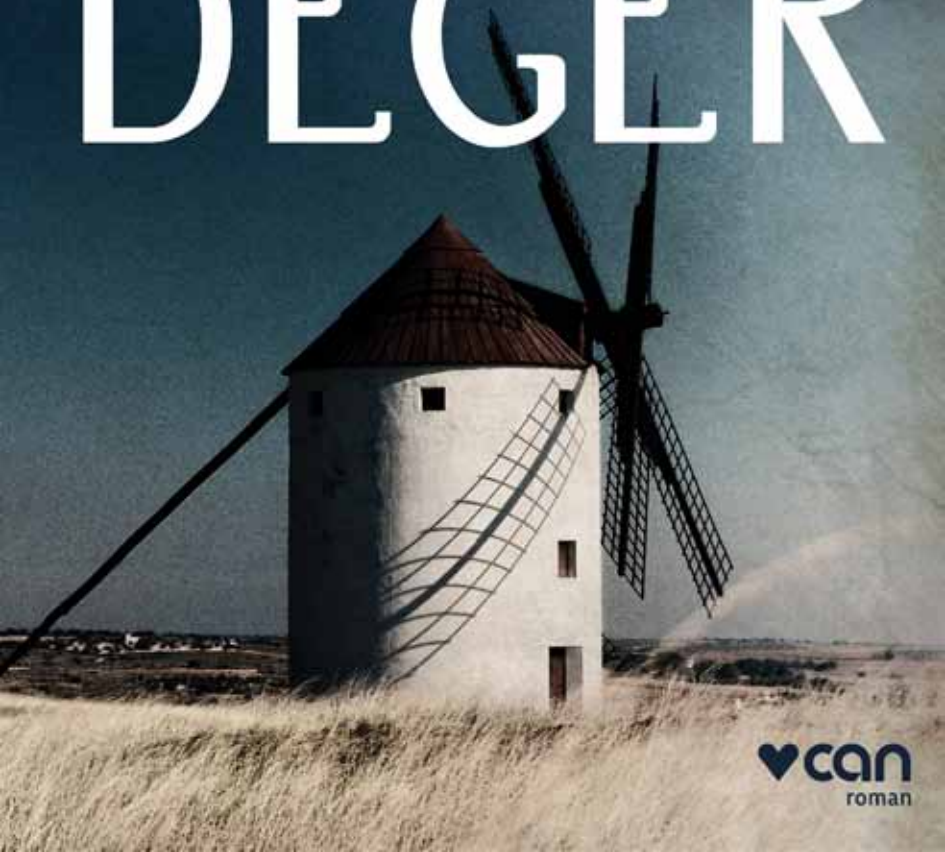

M. Sadık Aslankara

ÖMÜR- DEĞER

♥ can
roman

M. SADIK
ASLANKARA
ÖMÜRDEĞER

© 2014, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Ağustos 2014, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Faruk Duman

Düzelti: Aylin Samancı

Mizanpaj: Gülay Yıldız, Bahar Kuru Yerek

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Tasarım (www.lom.com.tr)

Kapak resmi: © Dollar Photo Club

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Ayhan Matbaası

Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. Gelincik Sokak No: 6 Kat: 3 Güven İş

Merkezi, Bağcılar, İstanbul

Sertifika No: 22749

ISBN 978-975-072238-7

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

www.canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 10758

M. SADIK
ASLANKARA
ÖMÜRDEĞER

ROMAN

♥can

M. Sadık Aslankara'nın Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Uykusu Sakız, 2001

Sığınak, 2003

Cicoz, 2008

Le, 2010

Bin Yüz Bir Giz, 2013

M. SADIK ASLANKARA, yazar, tiyatrocü, belgesel sinemacı. 12 Aralık 1948'de Sarayköy'de (Denizli) doğdu. AÜ. Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Felsefe Bölümü'nü bitirdi. Yazın alanındaki ilk imzalı yazıları 1965'te görüldü. Sonraki yıllarda farklı tarihlerde kimi dergilerin sürekli yazarları arasında yer aldı.

Kitapları: Öykü: *Uykusuz Sakız* (2001), *Cicoz* (2008); roman: *Bin Yüz Bir Giz* (1993), *Selgesus'ta Buse* (1996), *Sığınak* (2003), *Le* (2010); oyun: *Kevser'di* (1989), *Toplu Oyunlar 1/Kevser'di*, *Ev-Ses*, *Hayal Ustası* (2004), *Kırk Yaş Düşleri* (2009).

Aslankara, 2003'ten bu yana *Cumhuriyet Kitap'ta* "Kitaplar Adası" başlığı altında yazıyor.

O ilk cinayet ne zaman yaşandı? Kim işledi cinayeti, kimler? Bendeki ben, ben'in saldırı timleri mi ya da başkasının, başkalarının ben'leri, ben'in ardına geçip gizlenen kimliksiz benler mi?

Bilse bir dizi cinayet romanı okuyacağını, o tuhaf dışliler arasına kısıp kalmanın ne demek olduğunu, kim bilir belki de roman yerine deneme okumayı yeğlerdi okur, madem durum böyle diyerek...

O halde baştan alayım, ta en başından, olup bitenlerle ilgili usuma takılan öykü kırıntılarını aktarayım...

Çağa, alışkanlıkla yaşayadurduğumuz çağımıza nasıl bir ad vermeliyim? "Kimsesiz kalabalıklar çağı" örneğin, ne dersiniz?

O zaman ben, nasıl "ben" olabilirim bu çağda? Kendimi arasam işe yarar mı? Ne bileyim, belki başka bir ben gerekir, beni imleyip gösterecek, bana ben olduğumu anımsatıp gönlümü ferahlatacak; bak, ben, ben olduğuma göre sen de bir başka ben'sin işte, unutma sakın diyecek...

Hep dile getirilir; Doğu'da ne yalnızlık, ıssızlık ne de ben olur... Bağlanan adamın ben'i olmaz; adam diyorum adam, kadın yok zaten, bir adam-kadın ben'i arayacaksan eğer başka, o zaman git dosdoğru Batı'ya, ona git...

Dağların doruğuna konarak Kalu Bela'dan beri orada öylece oturuyormuş havasında çalım satan anıt ağaçlar olur ya, ulu mu ulu, heyheylenebilir ya hani, korakocaman; gövdesini on kişinin el ele tutuşarak ancak kavşırabildiği, boyu elli metreyi aşan; deyiverin hele, nasıl anlarsınız onun öyle dev mi dev ağaç olduğunu, insanla insan yan yana, ağaçla ağaç boy boya durmadıkça, hadi bakalım...

Bendeki ben'in ortaya çıkabilmesi için öteki ben'le ilişkilenebilmesi gerekiyor belki... Çarpıp bölmeli, toplayıp çıkarmalıyım ben'imle öyle mi, öteki özneyi gösterirken burun fiskeyle öne geçireyim diye kendimi... Özneye özneleşmek böyle gerçekleşiyor herhalde.

Bakın, belki de fiyaskoyum ben, umrede kalmış bir Imre'yim. Şu, yazar Imre... Kertész... Kendi ben'ini aşip daha iyi bir ben'e nasıl ulaşabilir insan, kendi kötüsünü iyisiyle nasıl değiştirebilir, sorun burada. Oscar Wilde'ın dediği doğruysa, ben de bir başkası.

Yoksa ben, kendini özdeşleştirdiklerinin öykünüsü müyüm yalnızca? Onları pek beğendiğime, hayranlık besleyip düşüncelerini izlediğime, yazınsal edimlerini benimsediğime göre onların, yoksa ben, ben değilim de Leylâ, Erdal, Tahsin, Ferit miyim?

Başkalarının, kendi varlığı üzerinde yükseldiğini düşünüyor değil diyelim hadi bu ben ama kendisinin böyle bir arzuyu için için besleyip büyütmediğinden yeterince emin miydi bakalım? Bunu gizli bir aşk gibi büyütüyor olmasındı yüreğinde?

O zaman ben, belki de onların yazıp attığı müsveddeleri temize çekiyorum, yazıların üzerinden geçiyorum da haberim yok. Evet, evet müsveddeciyim, açıktan ilan ediyorum; müsveddeci işte...

Ah kadersizim, doğmaması gereken çocuğum. Tamam, bir mutlu varlık olarak karşılanmış yavrucak, burası ayan beyan, ama sonrası, sonrasını nasıl yaşamış şu za-

vallı tekne kazıntısı? Imre'nin romanındaki yaşlı adamdan ne farkı kaldı? Öyle ya bir fiyasko değil miyim ben de, bir an önce tasfiye edilmesi gereken... Müsveddelerinin müsveddesine dönmüş bir yazarı, tüm geçmişleriyle birlikte tasfiye etmek, sonra mümkünse yeni bir varlık çıkarmak bundan.

Imre gelip de beni bulduğuna göre daha başka bir açıklaması olabilir mi bunun? Kendimi bir tiyatronun dekor parçası halinde hissettiğim olmuyor değil tabii burada. Dışıma çıkarak bir an için baktığımda kendime, çevremi kuşatan eşyayla birlikte fır dönüyorum. Önce havalandırma pencerelerinden yerlere inen kıpraşık gölgeler, aralarında oynayan kuşlarımın uç uçları, sonra orada bir adam işte. Bir tek kuşların kafesi mi şu harapdeğirmen? Hadi ihtiyar değirmenci sahne senin, gir şimdi, al denizini balığını çek bakalım ellerin kopasıya, çek de çek... Bir sahne, işte o kadar. Bizimkiler de yazmışlar mıydı böyle?

Şu Imre, sakın beni yazmaya kalkmış olmasındı? Olur, olur a, adadaki şu vesveseli, pinpirik düzenbazı yazayım, demiştir bakarsın. Yazar değil miyiz ikimiz de, üstelik beni yazmış olmak için değil, kendisini yazabilmek amacıyla model ararken bulmuştur beni. Adı, düzenle bu kadar sıkı fıkı biri; ideal model belki de...

“Suların Buluştuğu Fiyasko”, benim fiyaskom bu işte; çünkü ben de bu listedeyim, bir çukura itilip üzerine toprak atılmasında sakınca bulunmayanlar yani... Kaçınılmaz sona doğru ilerliyorum. Daha ne kadar gidebileceğim bilmiyorum ama önümde öyle uzun uzadıya oylanmama olanak tanıyacak zamanımın kalmadığı açık. Siz iyisi mi, bizi unutulmuşlar listesine ekleyin, Imre'yle beni, yaş haddinden emekli edilmişler arasına. Arzu ederseniz yazarlar toplama kampına da gönderebilirsiniz, çekersiniz sifonu sonra, ellerinizi çırpar rahatınıza bakarsınız... Ben de bir Yahudi'si değil miyim zaten edebiyatı-

mızın? Elimde tıpkı onlar gibi sararmış, solmuş kâğıt tomarları, kenarları birbirine kapanmış defterlerle dolu tahta bavul, sürekli yüz geri edilip kapılardan kovularak istenmeyen adam ilan edilmiyor muyum?

Ya da edebiyatın modası geçmiş Fatma Asaf'ı... Yoksa Fatma Asaf diye beni mi yazdı şu Selim? Ölümün elinden alacağımı hayal ettiğim "son" romanımla birlikte, cumhuriyet tangoları çağından sızdırdığım? Yazmanın kopkoyu, kapkara bir yalnızlık olduğunu söyleyerek üstelik...

Ah, nasıl anlatabilirim beni anımsayan tek genç Selim'e, ölüm bile elimden alamayacak, diye, "Suların Buluştuğu"nu... Bereket para kazanmak hayaliyle kaleme alınmış bir zavallı roman değil bu. Yine de Selim'in haklı olduğu bir yan var elbet, yaşlanınca avucundan dökülüyor hayat insanın. Böyle bir yazarın kaleminden çıkanları kim niye okusun o zaman?

Peki ben, bu ben'imle şimdiki zamanda mı, geçmiş zamanda mıyım yoksa bütün bunlar olmuş bitmiş de aslında gelecek zamanda mı yaşamaktayım? Çepeçevre kuşatan şu deniz mi biçimlendirdi acaba beni?

Ada bir çoğalıyor, bir azalıyor... Dalgalı denizde bata çıka yol alan tekne yükseldiğinde bakıyorsunuz, market sergenlerine sıralanmış butafor adalardan biri, sonra iniyor bir anda tekne, ortadan kayboluveriyor ada veya önce azalıyor sonra teke iniyor, ardından yok oluyor. Ben, işte el, deyip elimi adaya mı bıraksaydım, öylece kalsaydı orada sonsuzca, ben'in yerine? Adael'im, Tanrı'm, Tanrı'ya yaranamamış ben'im...

Turistikti elbette yeldeğirmeni; Hollanda'dan aşırılmış rüzgârgülüne benzer seramik kopyaları süslüyordu sahildeki sıra sıra hediyelik eşya dükkânlarıyla mağazaların tezgâhlarını, bir cep kılavuzuyla yan yana. "Birada Turizm Rehberi"... Dürülür bükülür olanlarından... Üzerinde başköşede bizim değirmen, denizden hemen sonra.

Kapalı devre halinde bir entelektüellik mi öğütüyordum bu küsdeğirmenimde? Tepedeydim ama Melih Bey'in telgrafhanesiyle hiçbir ilgisi yoktu kuşdeğirmeninin. Belli ki ben, bir açık devre ben'i olarak gelip buraya sığınmış, sonra da kapalı devre ben'i olup çıkmıştım. Uluslararası bültenle aranan bir ölülen'dim, nasıl olup da hâlâ yaşıyor olduğumu mercek altına alacaklardı. Oduğu gibi kalamayan, olmak istediğine de bir türlü ulaşamayan, her vardığı yeni ben'de durabilmeyi başaramayan bir ben'di bu, hiç durmadan olmak istediğine doğru kanat çırpıyor ama onca çabasına karşın, olmak istemediği ölülen'e yaklaşıyordu... Şimdiyle gelecek arasında yokluk hali; pekiştirilen, durmaksızın pekiştirilen reddediliş... Mors yerinde takırdayan kuşlarım... Morsdeğirmeninin kuşları...

Bu ormansız, adamsız adayı keşfedebilecek miydim peki, kalın kafalılar tohumunun kanyaşı gibi bastırıp ekinti halinde yayıldığı? Durma yaşamımı küçülten, Çinli kadının lotus ayakkabıya sığdırılmak istenen ayaklarına benzer biçimde sürdürdüğüm hayatın tuhaf darlığı içinde, bu dar ayakkabıda mı yaşamak zorunda kalacaktım yani? Belleğim, usum da küçülen bu hayata koşut ufalacak, sonunda, küçülüp noktaya dönüşerek buharlaşacak mıydı? Keşfedemediğim adanın keşfedilemeden kalan kurumuş bayat ekmeği yazar olarak...

Oysa öyküler, romanlar kentiydi esdeğirmenim; bir öykü, roman değirmenleri adasıydı aslında Birada. Değirmenime doğru yol alırken adayı keşfediyor, onu keşfettikçe de kendi öykülerimle roman ormanlarıma doğru yol alıyor, orman içlerinin dolambaçlarında kendimi yitirmeyi kurup belki de bir öykü roman ayısıyla karşılaşmayı umuyordum. Böyle olmuyordu ama nedense bir türlü. Ben, kendi ben'im böyle yazar olarak var etmeyi tasarlamıştım tasarlamaya, ama ağaç yürümüş, ana göv-

deden düzgünce uzansa da, sonrasında yamru yumru dal olup çıkmıştı bu, köydeki tozlu yolda seğırtten çelimsiz çocuk yalnızlığında, gelen geçenin durma bıçtığı meşe sürgünlerinin çaresizliği içinde...

Biliyordum, emindim artık, bu yazar ormanının güneş görmeyen yerinde, sürekli kar baskısı yaşayan yoksul ağacı gibi gedik güdük, gelenin geçenin elini uzatıp tohurundan, tohumundan bir şeyler kopardığı, keçilerin durma kemirdiği bir sürüngen ardıcıydım besbelli.

Birada'nın bu hacetdeğirmeni dışında başka yerinde yaşamamış ben, lüzumsuz adam değildim de neydim madem? Bu ada için lüzumsuzdum da yazınımız için pek mi lüzumluydum sanki? Doğrusu, edebiyatımızın lazımlığıydım ben, ötekilerin haceti dışında başka yararlığı bulunmayan. Eh, bu da çok doğal elbet. Bir lüzumsuz adamdan da zaten çıksa çıksa lazımlık çıkar herhalde ancak. Demek Sait Faik de bakmış, bakmış, beni yazmıştı bir bakıma.

Şu da var ama; ruhumuz bunca çeşniye gereksinim duyarken nasıl oluyordu da biz böyle kuru yavanla geçiştirip yokluk içinde debeleniyorduk? Bir mazoşistliği vardı demek ki ben'in...

Karyalı o zaman mı peyda oldu, ne derler, arayışlarım daha öncesinden tasarlanan bir düş dünyasının ürünüydü de, ben mi ayırdına varmakta geciktim bunun? Kayıtsızlıktan kaynaklanan bir kahrolası cinsellik mi demeli ya da buna?

Karyalı öddeğirmenime girdiğinde bütün evren bir anda değişiyor, martı, karga, yarasa kokuları, sesleri, renkleri duvarların dışına çıkıyor, ortalıkta bir esinti, Karyalının kız çocuk mu erişkin kadın mı olduğunu çözemediğim seriltisi yayılıyor her yere, ânında önceki görüntüleri bastırıp adeta bayrak dikeyor suterresinin o titreyen dişi kışkırtısıyla...

Ama buna sonra geleceğim, değirmene adım atışı çok daha sonra çünkü...

Tanrı, gizlice dayanmış olabilir mi kapıma, yerdeğirmenimdeki metruk odama, hem yatıp kalktığım hem çalıştığım? Gizlice izliyor, çalışıp çalışmadığımı denetliyor, çalıştığımda, verimli geçirdiğimde günü, destek olmaya niyetleniyordu belki kuluna, Yürü ya kulum, demezdi tabii, Tanrı o, ama hiç değilse önündeki engelleri kolaylamasını sağlayıp yolunu yakın edeyim diye düşünmüş olabilir böyle gördüğünde beni, kim bilebilir bunu?

Gel de öfkelenme şimdi, burada sabah kargalarla, gece yarasalarla birlikte, martı vıyıkları eşliğinde süpürürken ben zamanı, ortaya çıkma sen, her günün bugününde, sonra, eh, görünür gibi yapıp kenarda dur... Seyircisin sen sevgili Tanrı'm, kulunun uzaktan seyircisi, o kadar... Şimdilik bunu bil, yeter, biliyor olduğunu bilmek de rahatlatacak beni. Böyleyse eğer, nasıl yakıştırıyorsun bunu kendine, indir maskeni, kaldır kuklalarını aramızdan, onlar da birer zuldeğirmeni değil mi?

Ceren sekişiyle bayır inen, eşek eğrisiyle yokuş çıkan Karyalı başka. Yanında iki de enik, bir kız bir oğlan; yağmur, serpme çiçek halinde yıkarken camı, ardında kendini ele veren o siyah beyaz suluboya böyle değişiyor gözüm, sonra yağmur damlası koygunluğunda derine inip yüreğimi işliyor... Bir değil, beş değil, bu kaçınıcı, hep aynı görüntü, çevre düzeni değişse de günler günlere ulanarak... Yağmurlu günlerde sırtlarında birer yağmurluk, kabarıp sönen, mantara dönüştüren her birini, saydam değil, karsambaç, elde sıkılıp salınmış çarşaf topağı...

Düş görüyor olamam, değirmenin kolları mı çalışıyor yeniden; bir bölük askerin sabah yürüyüşüyle alaylanan tapırtılı koşusunu mu izliyorum, sanki tören kıtasının düzensiz adım duvarda gezinen ayak sesleri bunlar...

Merkep kılıklı adamdan çok ben görünüyorum burada ama herkes biliyor ki buranın mülk sahibi değil ki-

racısıyım, hadi yaşam ortağı olsun, iyi de sahibi kim, kiraya veren hantal dağlı mı? Elden düşmeci, fıldır gözlü o düzenbaz burayı yaptıramayacağına göre, incelik mimarisi değirmenin sahiplerine ulaşabilmek için, bir ilk göz ağrısı gibi burayı ruhunda duymuş insanlara gitmem gerekecek. Ama kim, kimler, bunu bilmiyorum işte. Giriş taşına turkuvaz yerleştirmeye 1856'yı işleyenler mi, bunu da bilmiyorum.

Belli oluyor, her biri kendi okuluna, dersliğine gidiyor bunların... İnip yokuştan aşağı, köye, kasabaya karışıyorlar, küçükler üzerlerinde önlük, sırtlarına yapışık çanta, nereye olabilir daha başka; öğle sonlarının bir saatinde de gün eskisi yıpranık buruşuklukla, ama yine de fofurtulu heyecanla, şenlikle dönüyor üç ortak...

Abla Karyalı, lisede okuyor herhalde –başlamış mıdır- onun da arkadaşlarıyla giydiği birörnek gömlek, etek, eşarp, çorap, sırta öylece alınıvermiş hırka... Yağmursuz günlerin görüntüsüyle tamamlıyorum onu... Endamını onun; kayış gibi esmer teni, incecik ayak bileğiyle soylu bir prenses. Esmer yüzüne yerleşmiş Trilye zeytini gözler, ortadan ayrılıp yanlara sarkıtılmış örgülü kuzguni saçlar, görür görmez fayans pırlıltısıyla insanı bembeyaz çarpan süt mısırsı dişler...

Yaşı kaçtır? On yedi olamaz, yüz, yüz elli metre öteden görüntü böyle söylüyor, normal uzağımın önüne bir de yakınlı uzağı oturtuyorum, iki gözlüğün ardından görebildiğim bu, belki on altıdır, on beş de olabilir, kızların yaşını kim bilebilir, başı ardı sonsuzluk, o kadar... Henüz liseye başlamış da değil belki.

Haldun Bey'in Sancho'su gibi, kendimi sahibimin satine göre ayarlıyorum bir süre sonra; ortak noktaların belirginleştirdiği alışkanlık önce, ardı sıra beklenti biraz biraz, derken umuntu, ama ardından kesin kararlılık, ne olursa olsun... Sabah uğurlamaları, öğle karşılamaları,

pencere önünde Karyalı prensesimi bekliyorum hep... Kahvaltıyı, yemek saatlerini buna göre ayarlıyorum. En başta çalışma saatlerimi tabii. Doğrudan yaşama biçimi-mi... Kaçta kalkacağım, masaya ne zaman geçeceğim, akış nasıl olacak, Karyalının çizdiği düzeneğe bağlı hep. Şimdi sabah inişinde, az sonra dönüyor olacak, şu an giyinip hazırlandı, çaktırmadan makyaj da yaptı evdekilerden gizli, arkadaşlarıyla buluşmaya incek hafta sonu, bir sevgilisi de var mutlaka, kardeşlerini oyun parkına götürecek pazardan pazara, öğle öncesinde, belki hemen sonra...

Özne bu mu şimdi benim için, bu mu gösterecek bana ben'i? Masamla pencere arası bir buçuk metre... Her şey bu bir buçuk metre içinde değişiyor. Bir yanda az biraz yazdıklarım, top kumaş gibi kıvrımlanıp dalgalanmış birkaç solgun defter, kim bilir nice zamandan artakalmış dağınık düzen tutam tutam samanlı kâğıt, artık daha kötüleşmiş, oraya buraya kış atar olmuş elyazısı, kâğıdın sıngıntısı, göçmeni, bir savruntu adeta... Hep başucumda tuttuğum lanet olası kitaplar... Yazacakmış gibi yaparken, alttan alta hiçbir zaman yazamayacağımı sezinlediğim, gün gün beni delirten ya-za-ma-ma kay-gı-sı...

Bu ada, yaşamdan kopuşun, bütün nefretleri kustuğum kaçışın tımarhanesi mi, vuruşa savaşa geri çekilerek geçirdiğim ömrümün terkisindeki son dayanak, kendimi yeniden diriltip iyileştirmeye giriştiğim şifa tapınağı, sevinçlerimi beslediğim ayazma mı?

Tuhaf bir durum; ölümcül kaygılarımın da üzerine çıkıyor Karyalı prenses, o derin uçuruma bakan gözbağcı, şıllık papatyaya gibi çekiyor da çekiyor beni... Uzanacağım papatyaya, uzandığım anda da uçurumu boylayacağım, seziyorum. Masadan kalkıyorum, bir buçuk metre, kovalar dolusu yağmur insanı sırlıslıklamlayan, istimler dolusu rüzgâr, fırtına, püskürten onları... Karyalı? Değil-miş... Karyalı? Değilmiş... Uçuruma açılan fal...

Dönüyorum, bir buçuk metre; içime gün günden daha çok işleyen yazamayacaklığım. Yürü, dur, dön! Git pencereye, dön masaya, yürü bir buçuk metre, gel geri-singeri; otur, yo, hayır kalk, onca zaman yazmadın, bugün de yazmayiver... Yaz! Yazma! Uğurla prensesini, hadi kalk karşıla çabuk, gecikme! Niye pinekliyorsun masanın başında öyle, giyin hazırlan, çık çabuk sen de, kıyıya in, ıhlamur, melisa iç, ruhunu yatıştır, dingildetip titretme bir tutamlık ömrü kalmış şu zavallı yavşan otu bedenini. Zeytin yaprağı bile iç de adaçayı içme sen, adacığma ihahnet et hep!

Yazdıklarım ile mı ben olacağım ben, Karyalıyla mı? Ne fark ediyor, yazı da ben'i tanımlayan bir öteki değil mi, Karyalı da öyle! İki özne yarışıyor, hangisi daha çabuk, daha çok ben yapacak ben'i... Peki ben, gerçekten ben olabilecek miyim? Yoksa erbabı kalemin hep solda sıfırmışım gibi, göstermelik de olsa bir türlü değer kon-durmaya gönül indiremediği oyun yazarı olarak mı kalacağım? Ah Haldun Bey, ne yaptınız siz öyle, hiçbirimizin bir türlü altından kalkamadığı bir ağırlık yıkıp üzerimize; hem öykünün hem de tiyatronun ta yüreğine girdiniz, ah siz yok musunuz, siz... Kim var böyle sizin gibi Haldun Bey, şey diyorlar şimdi, hani şu genç çocuk, kimdi, bak adı da gelmedi aklıma, dilimin ucundaydı, hem iyi öykücü hem iyi oyun yazarı... Ben neyim peki, Biraada'nın doruğunda süngüsü düşük, pervanesi kırık bir otdeğirmeni, o kadar...

Ben başaramamıştım da onlar mı başarmış, öykü, roman yazmanın ustaları arasına katılmıştı, yoksa yazar yazmaz onların kitapları, metinleri öne çıkarılıp kutsanmıştı da, benimkiler cami duvarı yıkıntısına bırakılmış kundakta bebelerin yazgısını mı paylaşmıştı... Ama başarmak için, bunun için adadayım, sürgünde yani, göç-değirmenimde, başarmadan, öyküde romanda kendimi

kanıtlamadan çıkmayacağım bu adadan. En iyi öç alma yolu, başarmak. Başka hiçbir merhem iyileştiremez beni, hiçbir ilaç söndüremez içimde yıllanmış kireci, yalnız başarmak!

Zırdeğirmenim benim... Kimim ben? Ne arıyorum bu adada? Ben'in sahibi de bu değirmen mi yoksa, öyle belki, neden olmasın? Elden düşme yamak tutmuştu beni kendine.

Gelirken ya da dönerken olduğu gibi feribotla, bir gömülüp bir çıkarak suların üzerinde, bastırıveren zemheriyle adanın tepesinden iniyorum kıyıya, gazete, ekmeğe, süt; sonra bir çıkıyorum kulağım çinko tıprıtılarında, örse yatmış evime, uğultulu tepenin harman yerine... Birden kulisten sahneye giriveriyorum eve dönüşlerde; gaaak, ben geldim, ciyyk, güle güle... Şaşmaz bir saat kulesi gibi, yıkılmaz duvarlarındaki taşlarıyla duruyor öyle... Uğultular bir sahne döngüsü içinde dolaşıp yayılıyor adeta amfilerden.

Değirmencinin odasında kalıyorum –herhalde onun odasıydı– en korunaklı yeri burası çarpık çurpuk şatonun. Kargalar, yarasalar, martılarınla uçuversem bir kanat çırpıntısı köye, kör gözlerle plaj minaresi çevresinde şöyle bir dolanıp yine kanat çırpışı kuleme dönsem, dönsem de en tepesine konsam...

Neyim ben? Birada'nın tepesinde tündeğirmeni. Benden geriye yazılar değil de bu zildeğirmeni mi kalacak? Ya da babasının meşin bavulu, yıllardır görmediği kızı, yüzünü bile gözünün önüne getiremediği torunu, sonra işte o binlerce sayfa...

Tutup kolunu keserler, bacağına insanın, bu, önemli değil. Sende hep var olmuştur bunlar, varlığına sevinmemişsindir bu nedenle, önemli olan yokluğuna alışmak. Lanet olası yazı öyle mi? Tüm yaşamın boyunca bunun için çabalıyorsun, iyi bir romancı, öykücü olmak, bir

yere gelebilmiş olmak, daha doğrusu yazacağını arayıp bulmuş olmak, hah bak, işte bunu yazacaktım ben, alın işte yazdım, diyebilmek için. Farklı, gerçekten farklı; koldan, bacadan daha farklı. Yitiremezsin bu yolda harcadığın zamanı. Çünkü bir tek bunun için yaşamışsın, bunun için var olduğunu düşünmüşsün tanrısal bir yazgıya bağlanmışçasına...

Kendine ait bir oda, ki açabilmiş değilim daha, gitme vakti, silkinip sıyrıлма, toz olma zamanı gelsin... Yok, ilkin hamlığımdan kurtulup pişeyim, ben olayım yani, sonra pılımı pırtımı toplar çekerim, kök salacak değilim elbette. Ama yine de sessizlikle geçiştirilmiş biri olduğum gün gibi ortada. Aynı kapıya çıkıyor; sen ortalıkta dolaşıyorsun ama görülüyorsun, çüküyle doğan oğlan gibi sen de ancak başarısızlığınla sen olan birisin. Emilip yutulman, yerine apar topar bir boşluğun dikilmesi hemence, bundan değil mi; doğuştan getirdiğin başarısızlığında? O halde başkalarının sadakası olmaya da bakmamalısın kolayca...

Yazdıklarım duruyor işte öyle, birikmiş diziler halinde, içlerinden biri olsun kilit açmıyor, mahşerin dört atlısı yazı çilingiriyken, sen zavallı bir nalbant bile olamıyor, saraçlık yapamıyorsun. Şimdiye kibrit kutusu biriktirseydim daha yarayışlı olurdu oysa. Bunlar niye yaramıyor? Yazı koleksiyoneri, müsveddeciyim, yazı sahafiyim ben, üstelik vakti gitgide daralsa da...

Virgül koleksiyoncusu von Forbach'tan çok mu farklıyım bu yaşımda. Ya da kara kafalı virgül, noktalı virgül, iki nokta üst üste, Hemingway'in gözüyle... Peki ben neyin koleksiyonunu yapıyorum, bitdeğirmenindeki heyulla kolların mı? Düşünen ünlem, koşuşturan soru imi olduğuma göre adanın... Bunca yalnızlığım korkutuyor beni. Ama kralım, tahtımı burada kurdum, bu taş yapıda. Baştaki yalnızlığım da böyleydi, bu son yalnızlığımса eğer, yeni değil, bildik, alışıldık yalnızlık...

Yine de yazılarımın işe yaramayışı aldatıcı, bal gibi

de işe yarar, biliyorum, Kafka gibi tutuşturmaya kalksam ama o Kafka'ydı elinden aldılar, beni tutacak kimse de yok. Değirmenin kollarına bağlayıp tomar tomar, adaya, köye, kasabaya, Akdeniz'e, Ege'ye mi uçursam satırlarımı, kim bilir belki bir balığın eline geçer de okur, vah vah der, alır pul yapar kendine satırlarımı...

Ya da bir rüyada gibi değirmenin kollarına bağlayıp gersem öyle kendimi, sonra dönsem, dönsem rüzgârda, özüm çekilse, kuruyup gitsem bir vakit, çiroza dönüşsem. Karga, yarasa, martılarım, Prometheus bulduklarını sanıp kâğıt tomarlarımın bağlarını çözerek tek tek, defterlerimi çıkarsalar dağıtsalar şu Birada'ya kıyı kıyı, tepe tepe, deniz deniz, çalı çalı. Savrulsa kâğıtlar defterler, yazdıklarımınla kaplansa her yer. Derken tutup bir kalın adamla eksik eteği, kaldırsa yerden; kutsal kitaplardan birinin cildinden kurtulmuş yaprak gibi okusa... Ah, bir de sevse, öteki kalın'larla doğurganlarına duyursa, derken tüm ada yazdıklarımı okumaya koyulsa, taşsa ada okunurluğum, Anada'ya bulaşıp yayılsa... Caddelere, sokaklara tabelalar assalar, adımları okullara verseler, doğum günlerimde kutlamalar yapıp ölüm yıldönümlerimde anmalar düzenleleler, ünlendirseler de ünlendirseler beni...

Yok, silkinip uyanmalıyım bu rüyadan. Rüya sürerken tam ölüvermeliyim...

Bir huysuz ihtiyar... Bir kaçık. Kimsenin dönüp bakmayacağı. Kim ne yapsın senin yazdıklarını? Sana gelene dek okunacak öyle çok yazarı var ki insanların. Erdal, Tahsin, Ferit, Leylâ, ötekiler...

Sen, oyunların dağara alındığı için dua et. Bunu da görmeyebilirdin. Hiç değilse oyun yazarı olarak anılıyor, sayılıyorsun, şükret haline. Onca ödülün sahibisin tiyatrodaki. Ötekileri n'apacaksın; yok Yunus Nadi, Sait Faik'miş, yok Orhan Kemal, Haldun Taner'miş, ne yapacaksın, bırak bunları, onlar romancılarla öykücülerin hakkı, senin gibi sibeğe dönüşmüş oyun yazarlarının değil!

Yazarımız M. Sadık Aslankara'dan yeni bir roman... Aslankara romanında, bir ömür değerlendirmesine, geçmişle hesaplaşmaya girişiyor: Kahramanımız, edebiyatımızın 1950 kuşağı yazarlarından. 60'lı yıllarda çıkardığı ve o dönemde hayli ilgi çeken öykü kitabından sonra tiyatro yazarlığına yönelmiş ama yaşadığı hayal kırıklıklarından sonra da ömrünü geçirdiği adaya çekilmiş... Ömrünün son demlerinde onu adasından çıkaran i se doğduğu kasabada bir oyununun sahnelenmesi olmuştur. Edebiyat, tiyatro, taşra kasabaları, çocukluk aşkları, eski arkadaşlıklar, kent ve sanat yaşamının sahtelikleri, kırgınlıklar, ülkede yaşanan politik altüst oluşlar...

Ömürdeğer, tanıdık bir aydın tipini irdeleyen, yaşadığımız çağa onun bakışıyla eğilen, Türk aydınının kendi ülkesinde nasıl bir lince, ötekileştirmeye uğradığını anlatan bir roman. Hüznünün yanında unutulmaz diliyle...

